

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

**ПОЛОЖЕННЯ
про кафедру фізичного виховання
Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Кафедра фізичного виховання є базовим структурним підрозділом вищих навчальних закладів III та IV рівнів акредитації (його філій, інститутів, факультетів), що забезпечує навчально-виховну, методичну та науково-дослідницьку роботу з однієї або кількох споріднених дисциплін.

1.2. Кафедра фізичного виховання створюється відповідно до законодавства України.

1.3. Керівництво кафедрою здійснює завідувач кафедри, який обирається (призначається) на цю посаду згідно з законодавством України.

1.4. Наймання на роботу науково-педагогічних працівників кафедри відповідно до законодавства України.

1.5. Кафедра фізичного виховання бере участь у процесі навчання студентів (слухачів), курсантів та в організації і забезпеченні освітньої діяльності навчального закладу.

1.6. При кафедрі фізичного виховання можуть створюватися курси, секції, науково-методичні лабораторії, центри, експериментальні майданчики тощо, а також підрозділи, що надають платні освітні, фізкультурно-оздоровчі, спортивно-масові та спортивні послуги. Такі підрозділи підпорядковані безпосередньо керівнику вищого навчального закладу, який, відповідно до Статуту закладу, призначає керівників підрозділів, визначає напрями їх основної діяльності та умови використання матеріально-технічної бази, що належить вищому навчальному закладу.

1.7. Основними напрямками діяльності кафедри фізичного виховання є:

- навчальна робота з дисципліни “Фізичне виховання” за всіма спеціальностями різних освітньо-кваліфікаційних рівнів відповідно до вимог щодо рівня знань і вмінь з фізичного виховання;
- науково-дослідна робота в галузі фізичного виховання і спорту дітей, учнівської і студентської молоді та різних верств населення;
- підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та їх перепідготовка;

- фізкультурно-освітня, методична, видавнича роботи, а також надання платних послуг студентам, науково-педагогічним працівникам та співробітникам ВНЗ, членам їх сімей та населенню відповідно до напрямку усіх видів діяльності кафедри.

2. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УМОВ РОБОТИ КАФЕДРИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

2.1. Кафедра фізичного виховання підпорядкована ректору вищого навчального закладу та декану факультету до структури якого вона входить, на яких покладена відповідальність за розвиток фізичної культури і спорту серед студентства.

2.2. Керівництво вищого навчального закладу забезпечує кафедрі фізичного виховання:

- включення дисципліни “Фізичне виховання” в навчальні плани всіх спеціальностей і розклад навчальних занять впродовж усього періоду навчання студентів денної форми навчання (за винятком випускного семестру);

- забезпечення студентам-спортсменам високої кваліфікації необхідних матеріально-побутових умов, надання їм можливості навчатися за індивідуальними графіками і планами;

- створення необхідних умов щодо медичного, методичного, наукового та інформаційного забезпечення процесу фізичного виховання;

- створення і розвиток матеріально-технічної бази для проведення занять з фізичного виховання і спорту та виділення коштів для фінансування фізичного виховання і студентського спорту згідно з встановленими нормативами;

- щорічне обговорення на засіданнях Вченої (педагогічної) ради вищого навчального закладу питань щодо стану і перспектив фізичного виховання і спортивної роботи;

- будівництво, благоустрій, оренду необхідних спортивних споруд та утримання їх в належному стані за активної участі студентів;

- створення і організація роботи студентських оздоровчо-спортивних таборів.

3. ЗАВДАННЯ КАФЕДРИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

3.1. Головними завданнями кафедри є:

3.1.1. Залучення студентів вищого навчального закладу до фізкультурно-спортивної діяльності для творчого засвоєння цінностей фізичної культури і спорту з метою гармонійного розвитку та зміцнення фізичного і духовного здоров'я, підготовки до майбутньої професії.

3.1.2. Формування у студентів гуманістичного світогляду, тісно пов'язаного з теоретичними і практичними проблемами фізичної культури.

3.1.3. Формування у студентів потреби у зміцненні власного здоров'я, здоров'я оточуючих, фізичного вдосконалення засобами і формами фізичного виховання, опанування культури здорового способу

життя, навичок самостійних занять фізичними вправами протягом усього життя, основ сімейного фізичного виховання.

3.1.4. Сприяння спортивного вдосконаленню студентів.

3.2. Кафедра фізичного виховання, відповідно до покладених на неї функцій, зобов'язана:

- виконувати державні вимоги до системи фізичного виховання та навчальних програм з фізичного виховання студентської молоді;
- визначати зміст фізичного виховання студентів вищого навчального закладу (його мету, завдання, критерії, засоби, форми тощо);
- практично здійснювати процес фізичного виховання студентів в різноманітних формах з урахуванням особистих фізкультурно-спортивних інтересів студентів;
- здійснювати методичне, наукове, інформаційне, кадрове, забезпечення процесу фізичного виховання.

3.3. На кафедрі фізичного виховання керівником вищого навчального закладу можуть покладатися додаткові завдання і функції щодо розвитку фізичної культури і спорту в навчальному закладі.

4. ЗМІСТ РОБОТИ КАФЕДРИ

4.1. Зміст роботи кафедри фізичного виховання складається з:

- розподілу студентів за вибором спорту (волейбол, баскетбол, футбол, атлетична гімнастика, фітнес) з урахуванням статі, стану здоров'я, фізичного розвитку і підготовленості, спортивної кваліфікації;
- організації і проведення навчальних занять зі студентами в навчальних відділеннях відповідно до затверджених навчальних планів, програм з фізичного виховання, кількістю навчальних годин і наповненням груп;
- проведення консультації з метою надання студентам допомоги щодо організації самостійних занять фізичною культурою і спортом та володіння навичками здорового способу життя;
- організації індивідуальних занять для студентів з ослабленим здоров'ям та недостатньою фізичною підготовкою;
- тестування фізичної підготовленості студентів;
- прийому заліків з фізичного виховання, оцінка рівня особистої фізичної культури та професійно-прикладної фізичної підготовленості студентів за рейтинговою системою;

інших заходи, що пов'язані з організацією і проведенням навчально-виховного процесу фізичного виховання і спортивної підготовки.

4.2. Основними напрямками роботи кафедри фізичного виховання є:

- забезпечення навчального процесу з дисципліни "Фізичне виховання";
- проведення наукових і науково-методичних досліджень з актуальних проблем фізичного виховання, що сприяють подальшому вдосконаленню системи фізичного виховання студентів;
- наукове обґрунтування і методичне забезпечення всіх форм фізичного виховання студентів;

- розробка та впровадження новітніх засобів та методів, які сприяють фізичному вихованню і спортивному вдосконаленню студентів;
- підготовка та видання підручників, навчальних посібників, методичних розробок, рекомендацій, вказівок, матеріалів з фізичного виховання для студентів;
- підвищення професійної кваліфікації науково-педагогічних працівників.

4.3. Кафедра фізичного виховання здійснює навчальну, наукову, методичну діяльність за своїми планами, співпрацює з іншими структурними підрозділами вищого навчального закладу, використовуючи найбільш сучасні методи. З метою підведення підсумків роботи щорічно проводяться науково-методичні конференції викладачів і студентів.

4.4. За планом позанавчальної роботи вищого навчального закладу кафедра організовує:

- заняття студентів фізичною культурою і видами спорту за інтересами;
- самостійні заняття студентів фізичними вправами, спортом, туризмом;
- одноразові фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масові заходи;
- щорічні спартакіади, універсіади вищого навчального закладу;
- участь збірних команд вищого навчального закладу в спортивних змаганнях різних рівнів;
- відпочинок студентів в оздоровчо-спортивних таборах і на базах відпочинку;
- різні рекреаційні заходи для студентів.

4.5. Кафедра фізичного виховання надає практичну і методичну допомогу спортивному клубу та іншим громадським організаціям щодо проведення фізкультурно-оздоровчих і спортивно-масових заходів.

5. КРИТЕРІЇ РОБОТИ КАФЕДРИ

5.1. критеріями роботи кафедри є:

- якісний склад науково-педагогічних працівників (штатних докторів наук (професорів), кандидатів наук (доцентів), заслужених працівників фізичної культури та спорту, заслужених майстрів спорту, заслужених тренерів, відмінників освіти, майстрів спорту міжнародного класу, майстрів спорту);
- рівень організаційно-методичного забезпечення навчально-виховного процесу;
- загальний обсяг навчальних занять з фізичного виховання;
- наповнення навчальних та фізкультурно-оздоровчих груп;
- стан фізичної підготовленості студентів;
- кількість студентів, що займаються в спортивних секціях та фізкультурно-оздоровчих групах;
- участь науково-педагогічних працівників у науковій та науково-методичній роботі з проблем фізичного виховання і спорту;
- забезпеченість навчального процесу спортивними спорудами;

- участь науково-педагогічних працівників кафедри в конференціях, симпозіумах, семінарах різних рівнів;
- стан підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників.

6. ПРАВА КАФЕДРИ

6.1. Кафедра фізичного виховання має право:

- розробляти і пропонувати для затвердження Вченою (педагогічною) радою вищого навчального закладу концепцію і програму фізичного виховання студентів та проекти щодо розвитку фізичної культури і спорту в навчальному закладі;
- брати участь в обговоренні кадрових питань;
- перерозподіляти педагогічне навчальне навантаження викладачів у межах загального обсягу навчальних годин, що відведені на фізичне виховання;
- порушувати перед керівництвом вищого навчального закладу питання щодо кадрового, матеріально-технічного і фінансового забезпечення фізичного виховання студентів згідно з державними нормативами;
- використовувати за узгодженням з керівником вищого навчального закладу матеріально-технічну базу та виділені кошти;
- здійснювати видавничу діяльність, спрямовану на поліпшення фізичного виховання студентів;
- укладати в установленому порядку угоди про співробітництво, встановлювати прямі зв'язки з навчальними закладами, науковими установами, фондами тощо.

7. МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ

7.1. Кафедра фізичного виховання має право на здійснення міжнародних зв'язків в установленому чинним законодавством порядку.

7.2. Розвиток фізичного виховання студентів має здійснюватися в контексті широкої інтеграції в міжнародну систему освіти та обміну передовим досвідом.

7.3. Міжнародні зв'язки у сфері фізичного виховання і спорту можуть розвиватися шляхом проведення спільних навчально-тренувальних зборів, матчевих зустрічей, організації стажування викладачів, тренерів, обміну з іншими державами спортивною інформацією, науковою та навчально-методичною літературою, участі у реалізації міжнародних фізкультурно-оздоровчих програм, створення спільних банків даних фізичної підготовленості студентської молоді тощо.

8. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА КАФЕДРИ

8.1. Організаційна структура кафедри фізичного виховання формується з урахуванням ефективного виконання покладених на неї завдань і функцій, специфіки вищого навчального закладу і кількості штатних одиниць.

8.2. Кафедру фізичного виховання очолює завідувач.

8.3. Завідувач кафедри:

- несе персональну відповідальність за виконання покладених на підрозділ завдань і здійснення ним своїх функцій;
- комплектує склад кафедри, контролює виконання індивідуальних планів та контрактів працівників;
- створює умови для ефективного виконання професійних обов'язків всіма членами колективу кафедри і сприяє підвищенню їх кваліфікації;
- проводить теоретичні, методичні та практичні навчальні заняття;
- планує розвиток матеріально-технічної бази кафедри, здійснює контроль за її станом та експлуатацією;
- організовує роботу по залученню додаткових джерел фінансування;
- здійснює зовнішні зв'язки кафедри.

9. ФОРМИ РОБОТИ КАФЕДРИ

9.1. На кафедрі регулярно, не менше одного разу на місяць, проводяться засідання, на які можуть бути запрошені працівник різних органів управління, науково-дослідних установ, інших навчальних закладів, підприємств, комерційних, громадських та інших зацікавлених організацій.

9.2. На засідання:

- розглядаються основні питання ефективного здійснення фізичного виховання студентів;
- заслуховуються звіти науково-педагогічних та інших працівників;
- обговорюється концепція, перспективний і річний плани розвитку фізичної культури і спорту серед студентів, проблеми змісту фізичного виховання, його методичного, наукового, медичного, кадрового, матеріально-технічного і фінансового забезпечення.

За підсумками обговорення на засіданнях приймаються рішення, які впроваджуються в практику роботи.

9.3. Систематично проводяться методичні та виробничі наради, семінари, щорічні наукові конференції викладачів, студентів і аспірантів.

10. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КАФЕДРИ

10.1. Роботу кафедри забезпечує науково-педагогічний склад, навчально-допоміжний персонал.

10.2. Фахова структура та чисельний склад працівників визначаються відповідно до кількості студентів вищого навчального закладу, змісту фізичного виховання, обсягу роботи, що планується при наявності матеріально-технічної бази.

10.3. У зв'язку зі специфікою роботи до складу навчально-допоміжного персоналу можуть бути включені: директор спортивних споруд, завідувач господарством, завідувач науковою лабораторією, методичним кабінетом, старші лаборанти, інженери, техніки, лікар, медсестри, лаборанти, піаністи-акомпаніатори, оператори комп'ютерів, радист, маляр, фотограф, секретар-друкарка тощо.

10.4. До професійної діяльності в галузі фізичного виховання і спортивного вдосконалення студентської молоді допускаються особи, що

мають вищу спеціальну освіту (або вищу освіту і спеціальну спортивну підготовку). Їх кваліфікація повинна бути підтверджена дипломом (сертифікатом) державного зразка.

11. РЕГЛАМЕНТАЦІЯ РОБОТИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ І НАВЧАЛЬНО-ДОПОМІЖНОГО ПЕРСОНАЛУ КАФЕДРИ

11.1. Науково-педагогічний склад кафедри здійснює:

- планування, організацію і проведення навчальних занять з фізичного виховання студентів;
- роботу з невстигаючими студентами, керівництво самостійними заняттями студентів (розробка завдань, методичних матеріалів, комплексів вправ. Консультаційна допомога тощо);
- прийом у студентів контрольних вправ і нормативів, заліків, визначення їх фізкультурного рейтингу;
- наукову і методичну роботу, розробку методичних матеріалів з розділів навчальної програми, конспектів, методичних вказівок, навчальних і наочних посібників;
- систематичну роботу з підвищення власного професійного рівня;
- підвищення майстерності студентів-спортсменів;
- систематичний контроль за станом здоров'я студентів під час навчальних та навчально-тренувальних занять;
- щорічне складання індивідуальних планів та звітів щодо їх виконання;
- інші види робіт, пов'язані з фізичним вихованням за завданнями кафедри.

Обов'язки науково-педагогічних працівників визначаються посадовими інструкціями, що затверджується керівником структурного підрозділу.

Позаштатні викладачі і викладачі на умовах погодинної оплати залучаються до проведення навчальних занять з фізичного виховання (обов'язкових і факультативних). Коло їх обов'язків визначається їх договором.

11.2. Навчально-допоміжний персонал здійснює матеріально-технічне, методичне, наукове, медичне, інформаційне і фінансове забезпечення процесу фізичного виховання і спортивного тренування студентів, його облік.

11.3. Структура і чисельність навчально-допоміжного персоналу визначаються відповідно до штатного розкладу вищого навчального закладу і наявності навчальної і спортивної баз.

12. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА КАФЕДРИ

12.1. Матеріально-технічну базу складають спортивні споруди, обладнання, інвентар, медична і наукова апаратура, технічні засоби, що знаходяться на балансі вищого навчального закладу в кількості, необхідній для якісного забезпечення процесу фізичного виховання.

12.2. Кафедра відповідає за їх збереження і правильне використання відповідно до існуючих екологічних, санітарно-гігієнічних і експлуатаційних норм і правил.

12.3. Спортивні споруди та їх об'єкти разом з обладнанням та інвентарем, за погодженням з керівником вищого навчального закладу, у вільний від навчальних і позанавчальних занять час можуть бути надані в оренду за прямим призначенням або використовуватись для надання платних послуг населенню.

12.4. Спортивні споруди повинні мати відповідну документацію (паспорт, посадові інструкції тощо), комплект табельного обладнання і інвентарю колективного використання.

12.5. Спортивний інвентар зберігається в спеціальних складах або коморах у суворій відповідності до його асортименту. При необхідності він видається студентам, аспірантам для участі в змаганнях, для спортивних і оздоровчих тренувань.

12.6. Спортивне майно, що видається на тривалий час, після закінчення встановленого терміну здається на склад (в комору) і списується з особистого підзвіту. Не менше одного разу на рік проводиться повна інвентаризація майна і, при закінченні терміну його використання, воно списується у встановленому порядку.

13. ПЛАНУВАННЯ, ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ КАФЕДРИ

13.1. Для планування і забезпечення роботи кафедри складається:

- концепція і програма розвитку фізичної культури і спорту в вищому навчальному закладі;
- програма фізичного виховання студентів;
- план роботи кафедри;
- календарний план спортивно-масових заходів;
- положення про проведення спортивно-масових та фізкультурно-оздоровчих заходів.

13.2. Для обліку роботи, що виконується ведуться:

- протоколи засідань;
- журнал розпоряджень;
- журнали обліку навчальної роботи зі студентами;
- протоколи державного тестування.

13.3. Кафедра в установленому порядку звітує про роботу з фізичного виховання перед керівництвом вищого навчального закладу і державними органами керівництва фізичним вихованням і спортом. Щорічно направляє в зазначений термін у відповідні структури звіт за формою II-ФК.

13.4. Інформацію про діяльність кафедри дозволяється зберігати з використанням комп'ютерних технологій.